

fronterers del català, però ja llgd., un *Prunbanes* és mun. del Fenolledès (Ponsich, *Top.*, 174); i sengles *Prugnanes* llocs menors, te. Quilhan i te. de Camp-long, segons Sabarthès (*Di. To. Aude*), aquest ja doc. *Pruianus* l'a. 1167; afegim-hi *Priniana* a. 1011 (Mon. salv. xxiii, 216) i 1120: *Priniano* (*MarcaH.*, 1255); Ponsich hi afegeix *Prunana* 1136, i *Prugnanes* 1142, 1173. Tant Aebischer (*Top.*, 143) com Piel (*Est. Rom. Aramon* XIII, 240) es prenen l'haplografia *Prinianam* innocentment, com bona moneda; l'esmena en *Prunia-*¹⁰ *nas* (-m) és evident, però salta a la vista que no hi ha cap base per postular-li un *APRINIUS: tot és *Prunyanes*, amb un dels 5 pals de *uni* desaparegut del copista. Tampoc hi ha raons per partir de l'apellatiu *PRUNUS*, nom vegetal (com pensa Skok, pp. 38, 214) de¹⁵ noms occitans homòlegs: tot ve d'*APRONIANUS*, -ANAS. També se'n formà una deriv. dim. *Prunanel* lieu dit, te. Fanjaus, a l'Aude (doc. *Prunianel*, *Pruna*, 1315 i 1418, Sabarthès). D'aquí també el cogn. ross. *Prunyana*, que Desplanque troba a. 1401 a Tuir (*Arch. Th.*,²⁰ 70b).

¹ M'han dit que R. Aramon o un altre col·lega va comunicar aquesta etim. als Profs. J. M. Piel (*EstR-Aramon* XIII, 239-240) i J. Ditlevsen (*BABL* xxii, 63-67): no ho asseguro, perquè ells la publiquen²⁵ com a descoberta pròpia, sense citar-me. No em faig fort en aquesta qüestió de prioritat, perquè també és possible que ells ho trobessin pel seu compte. Ja Mn. J. Segura en una cèdula enviada c. 1928 a la S. F. de l'I.E.C. proposava cosa semblant, errant³⁰ només en creure que podia venir de *ARA APRONIANI*. Probablement ell només coneixia la grafia del *mansum Araprunya* de 1168, veí de Sta. Coloma. Tant la grafia *Era-* de les formes antigues com el significat del mot descarten *ARA* i proven *AREA*.³⁵

ERAPART, LA PART, LAMPART/LEMPART

En Coromines registrà 1957 *Erapart* com a nom d'una⁴⁰ partida en el terme de Sentís (Pallars Sob.) i a Per-ves (id.), poble molt a prop, mentre a Adons, poblet també a la mateixa zona i ben a vora, li van donar el nom de la mateixa partida com *La Part*, com a forma més apropiada, indicant, a més, que es troba «més enllà del Barranc» (1957). Més recentment, JCor. en el seu estudi sobre els noms de lloc de Boí (Alta Ribag.) en el Butlletí barceloní *Onomàstica* XII-XIV (1983) inclou *La Part* (xiv, 9), tot notant que és una «ampla partida a l'esquerra del riu de Sant Martí, da-⁵⁰ munt el poble de Boí», i hi afegeix: «és a l'altra *part* del riu mirant des de Boí». S'hi refereix, a més, en dues ocasions en el *DECat*, una vegada s. v. *ell* i l'altra s. v. *part*. Així ens diu que «A Boí tot el que hi ha passat el riu de Sant Martí, en diuen *lo Camp de la*⁵⁵ *Part*» (III, 271a10 ss.) i esmenta, a més, *La Font de La Part* i aquesta frase oïda en el dit poble: «Lo meu hort és a *La Part*».

En Coromines dedueix de tot això que estem en presència de *ILLĀ PARTE* significat 'd'aquella banda'⁶⁰

amb evolució en el mateix sentit que el cast. ant. *allén* (ILLINC) *de parte*, amb *ILLA* reflectint encara el seu valor originari de demostratiu. JCor. hi atribueix, doncs, gran antiguitat (*DECat* VI, 309b24). Així vists els fets, la -r- de la variant *Erapart* o *Era Part* (com ho escriu el mestre algun cop, cf. *E.T.C.* I, 132, n. 27), s'explica per la mateixa regla fonètica de -LL- > -r- que ell ens hi dóna com a característica de la zona de la Vall d'Àneu (ib.). Recordem, amb aquest motiu, que -LL- > -r- és normal en la Vall d'Aran (vegeu ara, JCor., *El parlar de la Vall d'Aran*, B, 1990, p. 40, nú. 29a) i que la zona pallaresa on es dóna *Erapart* no en queda lluny.

Això a part, JCor., a l'article *ell* del *DECat*, crida l'atenció sobre el fet que el català antic *dellà de* 'més enllà de' solia usar-se també amb *part*, així *part dellà* i en algunes bandes hom havia combinat el cat. ant. *allèn* (ILLINC) amb *part* (paral·lelament al cast. ant. *allende-parte*), i que d'*alèn-part* han restat alguns rastres, per cert, amb mutilació fonètica. A Lluçars (Baixa Ribag.), nota JCor. que «els trossos situats a l'altra banda del riu Quart en diuen *L'Empart* o *lampart* (*DECat* III, 270a14), i en *E.T.C.* (I, 129) parla del riu de *Lampart* a la Vall d'Àneu amb la nota aclaridora «en face du village, de l'autre côte de la Noguera». Amb significat semblant en *L'Endelapart* te. Norís (Vall Ferrera). J. G.

Erau, V. Puig Dauran

L'ERBE, PUIG-ERBI (o PUIG-ERBÍ)

L'Erbe és nom d'una partida de terres en el terme d'Erill, poble agregat al municipi de Barruera (Vall de Boí).

Es pot pensar que sigui un rastre de l'adj. *HERBĪDUS* 'herbós', esdevingut *herbe* (cf. *SUCIDU* > *sutze*) i *HORRIDU* > oc. ant. *orre*, i substantivat després com en el cas d'un altre adjectiu, de base -IDUS, *nèdeu* 'net' (ant.), de *NĪTĪDU*, que acabà essent *nèdo(l)* 'herbatge de pastura abundant i net', usual en els Pirineus (*DECat* v, 917a43). Però *HERBĪDUS* no sembla haver deixat descendents en les llengües romàniques, i això ens posa en guàrdia contra aquesta etimologia.

D'altra banda, hi ha raons per creure que *erbe* sigui un derivat, per regressió, del català antic *erbeyla*, mot del mateix origen que el cast. *arveja*, i l'arag. i el cat. nord-occid. extrem *arbella*, procedent del ll. *ERVĪLĪA* (derivat per la seva banda d'*ERVUM* 'veça') i el qual, segons tots indicis, era a la base del NL *Erbellàs* (= *Erbellars*), analitzable com *erbella* + el sufix collectiu -ar < -ARE + s (veg., s. v.).

Erbeyla (escrit *erbeya*) apareix en unes ordinations de 1370 de Sant Celoni junt amb *llobí* (sinònim de *tramús*), designant 'veça' o un vegetal semblant, i allí es queda clar que l'una i l'altra eren plantes de faratge. Així, doncs, el derivat *erbe* s'aplicaria a una varietat d'*erbeyla*.¹ Hom diria primer, en el cas del topònim que ens interessa (el camp o el prat de) *L'Erbe*,